

נ.צ.: 17012-17041.12616-12695
גוש: 30293
הכרזת האתר: י-4224 עמ' 3851 23.6.94
8890/0: IAA
רחוב: ---
תאור כללי: שרידי מבנים, מערות, גת, בורות, שרידי אמת מים
הקשר סביבתי: אתר בשולי המרקם האורבני

שמות אחרים: גבעת אליהו

יעוד המקום: אתר ארכיאולוגי פתוח
בעלות: ?
מפעיל המקום: אין
שימוש כיום: שטח פתוח

גודל: ?
חפירות: לא נחפר
ניצפות: גבוהה
תיצפות: גבוהה

תאור הממצאים:
שרידי האמה התחתונה לירושלים מצויים לאורך קו גובה 745 מ' לערך בשיפולי הגבעה (ראה אתרים 55-57). שרידי מבנים בפסגת הגבעה, שניזוקו בעת בניית המוצב הירדני, מערות רבים, שרידי ישוב על המדרון הדרומי-מזרחי. מדרגות עיבוד, גת ובור מים במדרון המזרחי. בור מים חצוב בסלע במדרגת עיבוד מדרום מערב.

גבעת הארבעה

תקופות: רומית, ביזאנטית
רמת השתמרות: נמוכה מאוד, למעט את המים בה השתמרות גבוהה.
ממצא מיוחד:
פוטנציאל לחפירה עתידית: 1, 2, 3, 4, 5

מידע נוסף:

יחס אתר-סביבה:

הגבעה מצויה סמוך לרח' דרך חברון ובצד כביש הגישה לשכונת הר חומה. מדרגות העיבוד, אמת המים ופתחי המערות נראים היטב מכיוון כביש גישה זה. כמו כן האתר נצפה היטב מכיוון רמת רחל.

נגישות: בינונית/נמוכה. ניתן להגיע ברכב בכביש המוביל להר חומה עד שולי הגבעה. לא הוסדרה גישה לגבעה עצמה

שימור:

מצב השתמרות: גרוע. מלבד אמת המים הנראית היטב מעל פני השטח, ופתחי המערות, לא ניכרים כמעט שרידי המבנים שנראו בגבעה בעבר. המתקנים החקלאיים מוסתרים ברובם ע"י צמחיה. לא בוצעו עבודות שימור באמת המים. האתר ניזוק ע"י הצבא הירדני.

טכנולוגיות: בניית אמת מים, חציבת בורות בסלע גיר.

מסקנות:

☐	ערך ארכיאולוגי מיוחד
☒	ערך היסטורי
☐	ערך דתי-תרבותי
☒	ערך אדריכלי/טכני
☐	מייצג תקופה
☒	ערך נופי
☐	נדירות
☐	רמת השתמרות
☐	מקבץ
☒	פגיעות

לאתר ערך רב בשל הפוטנציאל הארכאולוגי שעודו טמון תחת פני הקרקע, ובשל מהלכה של אמת המים בשיפולי הגבעה.

1. בכל מקרה של פיתוח/בנייה בשטח הגבעה יש לבצע חפירה ארכיאולוגית מקיפה. יש לשלב את הממצאים ככל שניתן בפיתוח ולא להרסם/לכסותם. אין לאפשר בנייה ברצועה ברוחב של 20 מ' משני צדדיה של אמת המים.

2. יש לבצע עבודות לשימור אמת המים, וכן להתקין דרך גישה מוסדרת ושלטי הסבר.

3. יש להבטיח תחזוקה קבועה, ולהסדיר (בטיחותית) את הבורות והמערות.

היחס לאתרים נוספים בסביבה הקרובה: במורדות הגבעה ממערב מצוי מנזר מר אליאס (113), בשטח האתר עוברת אמת המים התחתונה (55), בסמוך: כנסיית הקתיסמה (110).

ייתכנות תיירותית: גבוהה, ברמה עירונית (בשל שרידי אמת המים).

פתח מערה

ביבליוגרפיה:

סקר ירושלים [106] אתרים 109-113

ממלא הנתונים:

תאריך עדכון: אביב 2003

שחר פוני - אדריכל

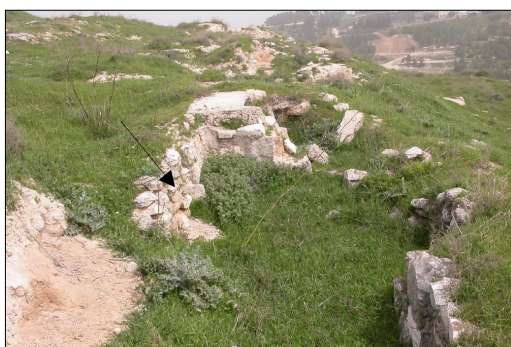
גדעון סולימני - ארכיאולוג

פתח מערה

אמת המים התחתונה

אמת המים התחתונה

שרידי בנייה

פתח מערה

עמדה ירדנית סמוך לפסגת הגבעה